

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Vordingborg Realskole

for

Skoleaaret 1873—74.

Ved

J. C. M. Gram,

Kand. theol., Skolens Bestyrer.

Vordingborg.

Trykt i I. O. Willerups Bogtrykkeri.

1874.

I Februar f. A. henvendte jeg mig til Byraadet med Anmodning om at virke hen til en Forhøjelse af Lærernes Lønninger dels ved et forøget Tilskud fra Kæmmerkassen, dels ved at andrage hos Ministeriet om et lignende fra Statskassen, dels endelig ved at søge Understøttelse fra Amtsskolefonden.

Byraadet viste i saa Henseende den største Beredvillighed; det var ganske enigt i, at Lærernes Lønninger vare utilbørlig lave. Som det derfor selv var rede til at forhøje Byens Bidrag til Skolen, saaledes søgte det ogsaa at bevæge Amtsskoleraadet til at komme Skolen til Hjælp. Men i Præstø Amt er Skoledirektion og Skoleraad af en anden Tænkemaade end i andre Amter. Det betragter Realskoler som sig uvedkommende, og følgelig fik Byraadet Afslag paa sit Andragende.

Medens Byraadet nu beredte sig til at indgive et Andragende til Ministeriet, indløb der fra Samme følgende Skrivelse, rettet baade til Byraadet og mig:

„I Finansudvalgets Betænkning over Finanslovsforslaget for 18^{73/74} har Udvalget sub. Nr. 134 udtalt det som ønskeligt, at Skolepengene i de private Realskoler, der modtage Tilskud af Statskassen, som Regel sættes

højere, at der i disse tilstaaes Lettelse for mindre Førmuende ved Oprettelse af halve Fripladser, at der gives et betydeligt større Antal Fripladser for Uformuende, idet Udvalget er gaaet ud fra den Forudsætning, at Undervisningen af den øvrige Ungdom i Byen om muligt anlægges efter en højere Maalestok, end man kan være berettiget til at benytte ligeoverfor Byer, som ikke faa slige Tilskud, hvorved Statstilskuddet middelbart og umiddelbart vil gjøre Nytte for en større Kreds end nu er Tilfældet.

Ved at meddele Hr. Bestyreren dette, og næst at tilføje, at Byraadet Dags Dato herom er underrettet, skal man anmode Dem om for Vordingborg Realskoles Vedkommende at meddele Ministeriet Deres Betænkning i Sagen saa betids, at den kan foreligge, inden Rigsdagen i næstkommende Oktober igjen træder sammen.“*)

Jeg vil her med det Samme meddele mit Svar, som i det Væsentlige tiltraadtes af Byraadet:

„Det høje Ministerium har i Anledning af Finansudvalgets Anmærkning til Finansloven for 18^{73/74} sub. Nr. 134, betræffende Skolepengene i de private Skoler, forlangt en Udtalelse af mig for Vordingborg Realskoles Vedkommende. Til den Ende skal jeg tillade mig at hidsætte Følgende.

Strax da jeg overtog min Plads henede, fastsattes Skolepengene til 8—10—12 Mk. maanedlig for henholds-

*) Lignende Erklæringer bleve aføskede andre Byraad og Skolebestyrere, hvorefter Ministeren kom til det Resultat, at han „efter de modtagne Skrivelser ikke har fundet Anledning til at foretage Videre i Sagen“. (Af Ministeriets Skrivelse til Finansudvalget).

vis 1ste, 2den, 3die Klasse; thi dengang havde Skolen kun 3 Klasser. Senere ere Skolepengene blevne forhøjede noget, mest for Afgangsklassen, dog først efterat Kommunen havde oprettet 5 Fripladser ved Skolen. Skolepengene udgjøre for Tiden i 5te Kl. 19 Mk.; 4de 15 Mk.; 3die 12 Mk.; 2den 10 Mk.; 1ste 9 Mk.; Fbkl. 7 Mk., Brændepenge iberegnet. Det maa ganske vist kaldes lave Skolepenge. Dog frygtede jeg for, at Forhøjelsen skulde have skadelig Indflydelse paa Tilgangen til Skolen; men dette er Gudskelov ikke blevet Tilfældet.

Bortset fra hvad Tidsforholdene og den fra Lærernes Side udfoldede Virksomhed kunne have udrettet til Skolens Fremgang, saa er det med og ved disse lave Skolepenge, at Skolen har naaet det særdeles glædelige Standpunkt, hvorpaa den nu befinder sig, har vundet den Velvillie, som den nyder hos Byens Indvaanere, og, med Børnene som Mellemlid, har bidraget til at fremme den gode Samfundsand, her hersker. I 1861 talte Skolen 19 Elever, nu 100; i 1861 havde den 3 Klasser med 3 Lærere, nu 6 Klasser med 6 Lærere. Dette Resultat vilde ganske vist ikke være naaet uden de lave Skolepenge. Derhos viser der sig en stadig voxende Tilbøjelighed til at lade Børnene gennemgaa hele Skolen og afslutte deres Skolegang med Afgangsprøven, saa at jeg tør sige, at Skolen har havt en vækkende Indflydelse. Man har seet, at Kundskaber ikke blot klæde et Menneske godt, men ere en stor Anbefaling, ja en ligefrem nødvendig Betingelse for at komme frem i Verden, i alle Samfundsstillinger.

Den store Betydning, jeg tillægger lave Skolepenge

med Hensyn til Skolens Fremvæxt, idet de have givet Flere og Flere Mod til at sætte deres Børn i Skolen, gjør, at jeg altid taler mod Forhøjelse af Skolepenge, hver Gang den Sag bringes paa Bane. Høje Skolepenge stride mod de herværende Forhold. I Vordingborg passer ikke Delingen: Formuende — Ikk-Formuende. For det Par Formuendes Skyld, her mulig findes, gaaer det ikke an at sætte Skolepengene op; de kontribuere desuden til Skolen ikke blot gjennem Skolepengene, men med det til deres Formue svarende Skattebidrag. Den langt overvejende Del af Børnens Forældre leve i smaa Kaar, kunne maaske endog have Møje med at udrede de Skolepenge, som nu svares. Og paa den anden Side: at oprette en Mængde Fripladser og halve Fripladser er, synes mig, at nedsætte Kundskabs Værd i Folkebevidstheden og kan let svække den Iver og Anstrængelse, Forældrene bør vise for at fremme deres Børns Vel. Det forekommer mig, at Fripladser ere et saa stort Gode, at de bør uddeles med stor Varsomhed, hvis de skulle stifte den fornødne Gavn og rettelig paaskjønnes, og let kunde de, hvis de bleve fremtvungne, vende de større Skatteyderes Sind mod „Friskolen“. En anden Sag er det, om Byen, for at lønne Realskolens Lærere bedre — hvilket i Skolens egen Interesse er en bydende Nødvendighed — saa' sig tvungen til en lille Forhøjelse af Skolepengene. Da vilde jeg gjøre mit Yderste for fra et af de mange Velgjørenheds-Fond, der findes her i Landet, at skaffe dem Hjælp, der derved vilde overbebyrdes; thi skulde Kommunen hjælpe efter med Fripladser, vilde Udbyttet af de forhøjede Skolepenge blive illusorisk.

Medens jeg derfor samstemmer med det højagtede

Finansudvalg i Hovedsagen: at udbrede Oplysning i den videst mulige Kreds, hvilket er af den største Vigtighed i social og politisk Henseende, saa kan jeg ikke dele Anskuelse med det om Maaden, hvorpaa dette skal ske. Det forekommer mig, at vi herved have truffet det Rette og mest Folkelige, der tilmed har bestaaet en 12 Aars Prøve: lave Skolepenge — hvorimod Fripladser, der nærmest maa betragtes som en Velgjørenheds-Sag, ikke synes at kunne paalægges en Kommune ligeoverfor en Frivilligheds-Skole uden i alt Fald mod fuldt Vederlag være sig fra Amsraadet eller Statskassen.“

Det er klart, at Ministeriets foran anførte Skrivelse ikke varslede godt for et Andragende, der skulde passere igjennem et Finansudvalg med Anskuelser, som de ovenfor fremsatte, naar man ikke hyldede dem eller ordnede sig derefter. Og derfor kunde det heller ikke overraske, da der fra Ministeriet blev meddelt i Januar d. A., at det ikke kunde tage sig af Sagen, da man her havde vist saa liden Imødekommsn overfor Finansudvalgets Betænkning.

Nu maatte Byraadet indgive et nyt Andragende, hvori det først og fremmest henholdt sig til sine tidligere Grunde mod at underkaste sig Finanslovs-Anmærkingen, men subsidiært tilbød sex Fripladser for begavede Børn fra Almueskolen i Byen og Landsognet. Og nu var der Intet i Vejen. Ministeriet indbragte Andragendet for Finansudvalget, og dette stillede enstemmig til tredie Behandling følgende Ændringsforslag: „Bidrag til Vordingborg Realskole forhøjes med 300 Rdl. til 900 Rdl., mod at Kommunens Bidrag forhøjes med samme Beløb“, hvilket enstemmig vedtoges i Folkethinget.

Som Følge heraf ere Lærerløningerne forhøjede siden April saaledes, at 1ste Lærer har 1200 Rdl. aarlig, 2den Lærer 750 (heri Huslejegodtgjørelse), 3die Lærer 625 (indbefattet Husleje), 4de og 5te Lærer hver 500 Rdl. og den første af disse som Inspektør tillige 75 Rdl.

Jeg troer kun at opfylde en simpel Høflighedspligt, naar jeg herved paa mine Kollegers og egne Vegne takker Byraadet for den Interesse og Velvillie, hvormed det har omfattet dette Anliggende og efter mange Besværligheder bragt det til et heldigt Resultat.

Ogsaa i anden Henseende har Skolen i det forløbne Skoleaar gjort Fremskridt. Det har altid været Gjenstand for min Bestræbelse, at Skolen maatte komme til at virke saa langt ned og ud i Samfundet som muligt. Derfor har jeg stedse talt mod Forhøjelse af Skolepenge; derfor arbejdede jeg for de 5 Fripladser, Skolen nu besidder, og derfor søgte jeg i forrige Aar Midler til Fripladsers Oprettelse saavel fra Vallø Kloster som fra det Raben-Levetzauske Fond, dog uden Held. Derimod har Vordingborg Sparekasses Direktion med sædvanlig Liberalitet stillet 50 Rdl. aarlig i 5 Aar til Skolens Raadighed i dette Øjemed fra 1ste Januar at regne, og for disse Penge have fire Elever faaet halve Fripladser i Skolen. Disse Pladser bortgives kun for et Aar ad Gangen, og det afhænger af vedkommende Elevs Flid, Opførsel og stadige Skolegang, om han fremdeles beholder den.

Endelig regner jeg det blandt Fremskridtene, som Skolen i det sidste Aar har gjort, at Undervisningen er bleven samlet paa èt Punkt, idet siden April Flyttedag Skolebygningen alene benyttes som Skolelokale. Dette foranledigede mig til i et Lærermøde at fremkomme med, hvad jeg nu først syntes med Held at kunne iværksættes, nogle Ordensregler for Eleverne, som mine Medlærere bifaldt, og som lyde saaledes:

1. Skolebygningen aabnes Kl. 7³/₄. Baade paa Hen- og Tilbagevejen maa Eleverne opføre sig anstændigt, ikke støje paa Garderne eller paa anden Maade give Byens Borgere Anledning til Klage.

2. Efterat Eleverne have henlagt deres Bøger og andre Sager paa deres Pladser i Klassestuen, begive de sig ud paa Legepladsen eller i Tilfælde af daarligt Vejr ind i Gymnastiksalen; ligesaa forholde de sig i Friminutterne imellem Timerne. Udenfor Legepladsens Grænser maa de ikke komme.

3. I Timerne maa ingen Elev bede om at gaa ud, undtagen at et eller andet Ildebefindende nødvendiggjør Saadant. Til mellem Timerne at fjerne sig fra Skolen kræves særlig Tilladelse.

4. Eleverne maa hjemmefra medbringe Alt, hvad de behøve for hver Dag, deriblandt Pen, Blyant, Griffel. Laan mellem dem tilstedes ikke, ikke heller Bytte og Handel. At Bøgerne maa være i brugbar Tilstand, og at navnlig Stile- og Skrivebøger ikke maa tiljaskes eller tilsmøres, er en Selvfølge.

5. Enhver Elev maa holde sin Plads ren Papir, Nødde-skaller eller Sligt maa ikke henkastes paa Gulvet.

6. Ingen kaad eller forsætlig Beskadigelse af Skolens Lokale og Inventarium, af Forskrifter, Fortegninger o. s. v. maa finde Sted, og det bliver Elevens Pligt at skaffe Skaden erstattet.

7. Eleverne maa ikke forlade deres Klasse, før den i sidste Time tilstedeværende Lærer har forvissat sig om, at Alt er lagt til Side og Lokalet ryddeligt.

8. Er en Elev forhindret i at møde eller ønskes det fra Hjemmet, at han skal forlade Skolen inden Undervisningens Slut-

ning, da maa derom ske skriftlig Meddelelse til Bestyreren. Mundtlige Anmodninger fra Eleven kan der ikke tages Hensyn til.

9. I Friminutterne omdeler Ordensduxen Stile-, Skrive- og Tegnebøger samt Tavler, hvilke Gjenstande han ligeledes ved Timens Ophor bringer til det for dem bestemte Sted. Han afvisker Klassetavlen, sørger for Kridt, Svamp, Blæk og Pen til Læreren. Han anmelder for Inspektøren, hvilke Mangler han forefinder i sin Klassestue, Udeblivelse af Elever, Beskadigelser af Skolens Inventarium, om Karakterbøgerne ere leverede tilbage i rette Tid og underskrevne. Er Ordensduxen fraværende, træder hans nærmeste Eftermand i hans Sted.

Meningen med disse Regler er naturligvis ikke at udslynge en Beskyldning mod Eleverne, som vare disse ikke i Almindelighed, som de burde være, heller ikke at lægge et Aag paa deres Skuldre og gjøre dem Livet i Skolen surt. Meningen er at fremme deres og Lærernes Velvære, som bedst trives, hvor Orden og Regelbundethed hersker, at gjøre Skolen til et hyggeligt Opholdssted, hvor man gjerne dvæler, at stille frem for dem paa Prent, hvad Skolens Tarv absolut kræver, at støtte Hjemmets Bestræbelser for at lede dem til Orden og Sømmelighed, og derfor føler jeg mig overbevist om, at Forældrene ville være glade ved, at vi have givet dem disse Regler i Hænde, og at de ville hjælpe med til at indprente Børnene dem og lægge dem paa Sinde nøjagtig at overholde dem. Ad jo flere Veje Hjem og Skole kunne mødes og række hinanden Haanden, desto bedre for Ungdommen; saa vildledes den ikke, men vejledes.

Og hermed har jeg nu fortalt et Afsnit af Skolens Historie for indeværende Skoleaar.

Skoleefterretninger for Skoleaaret 1873—74.

I. De i Aaret lærte Pensa.

Forberedelsesklassen. I Dansk Matzens Læsebog 1ste Del S. 60—136 og en Del af Digtene lært udenad; de Yngre Holbech og Matzens ABC. og Læsebog. Eleverne øvede i at skrive efter Bog. — I Bibelhistorie efter Balslev er lært til Vandringen i Ørkenen. — Danmarks Historie er gennemgaaet efter Erslevs Lærebog fra Svend Estridsen til den oldenborgske Stamme. — I Geografi er der efter Globus og Væggekort givet en Oversigt over Verdensdelene og Verdenshavene, Europas Lande samt, noget udførligere, Danmark. — I Regning har øverste Afdeling efter Hansens Regnebog lært de fire Regningsarter, medens de Yngre befinde sig paa forskjellige Trin. — De Ældre skrive Sammenskrift.

Første Klasse. I Dansk Matzens 2den Del S. 1—138; lært udenad en Del versificerede Fortællinger. 72 Stile, dels efter Bog, dels efter Diktat. — I Tysk efter Rungs Læsebog for de lavere Klasser ældste Hold S. 19—43, yngste 3—19. — I Religion efter Balslev fra det babiloniske Fangenskab til Jesu Opstandelse. De ti Bud med Luthers Forklaring; Ps. 149, 162, 163, 180, 266. — I Historie efter Erslev Dronning Margrethe—Christian den Ottende; de Ældre tillige Kofods Udtog til Cyrus. — I Geografi efter Erslev Nr. 4 Mellemeuropa til Frankrig. — I Naturhistorie efter Lützens Begyndelsesgrunde Pattedyr og

Fugle. — I Regning de fire Species i benævnte Tal og Reguladetri. — Tegning: Helsteds Tegneskole, 1ste og 2det Hefte. — Skrivning: Sammenskrift efter det engelske Alfabet og begyndt paa det gothiske.

Anden Klasse. Dansk: Matzens 3die D. til Oplæsning og Analyse. Lært Matrosen, Slaget ved Slesvig, Vift stolt paa Kodans Bølge, Kort Adeler. 70 Stile, dels Diktat, dels Gjenfortælling. — I Tysk Rung S. 43—65; Jürs og Rung St. 1—6, 22—27, 30, 32; Deklination, Konjugation, Præpositioner efter Simonsens Formlære. — I Fransk Ahns Læsebog 1ste Afd. St. 1—66. — I Religion efter Balslev fra det babyloniske Faugenskab til Jerusalems Ødelæggelse; Balslevs Katekismus: Bønnen, Daaben og de 3 første Bud; Ps. 174, 182, 213, 228, 256. — I Historie efter Kofod Lykurg til Borgerkrigene i Rom; Rimestads Fædrelandshistorie til Frederik d. Tredie. — I Geografi efter Erslev Nr. 4 Mellemeuropa til Asien. — I Naturhistorie efter Lütken: Mennesket, Krybdyrene, Fiskene, Insekter med fuldstændig Forvandling. — Regning: Reguladetri og Brøk. — Tegning: Helsteds Tegneskole, 2det og 3die H.

Tredie Klasse. Dansk: Matzens 3die D. til Oplæsning og Analyse; lært Nationalsang, Dronning Dagmar, Eleonore Ulfeldt, de 3 Grever, Thomas Kiøge, Knud d. Store. 72 Stile, dels Diktat, dels Gjenfortælling. — Tysk: Rung S. 43—73; Jürs og Rung St. 35, 37, 39, 44, 46, 47, 48. Det Vigtigste af Formlæren efter Simonsen; 15 Stile. — Fransk: Ahn, 2den Afd. S. 93 og Bogen ud; Ingerslevs Grammatik

til de uregelmæssige Verber (undt. Kjønnen); 16 Stile.
 — Engelsk: Listovs Ledetraad, 1ste Afd. med Undtagelse af „blandede Øvelser“; 34 Stile. — Religion: Stokholms Bibelhistorie det gamle Testamente; de 10 Bud og Troesartiklerne efter Balslev; Ps. 1, 151, 161, 336, 375, 475, 516, 517. — Historie: Kofod: Roms Krige med Latinerne til Religionskrigene i Frankrig; hele Rimstads Danmarks Historie. — Geografi: Erslev Nr. 4 England og ud. — I Naturhistorie efter Lütken Leddyr og Bløddyr. — Regning: Regning med Brøk og Reguladetri med Brøk.

Fjerde Klasse. I Dansk Flors Læsebog til Oplæsning og Analyse; lært Thors Rejse til Jotunheim, en ny Vise om en Landmand og en Sømand, Slaget ved Slesvig, at sige Verden ret Farvel; 42 Stile. — Tysk: Hjoris Læsebog S. 1—4, 13—59, 134—146, 159—162; Simonsens Formlære; Jürs og Rung St. 56—63, 64—68, 70—74, 78, 80, 82; 22 Stile. — Fransk: Borring S. 1—26; efter Ingerslev Kjønnen, Pronominerne, de vigtigste uregelmæssige Verber; 10 Stile. — Engelsk: Marryats the children of the new forest S. 31—65; Listovs Ledetraad, 2den Afd. til St. 110; 26 Stile. — I Religion efter Balslev de 10 Bud, Fadervor, Sakramenterne, efter Daugaard det gamle Testamente; Ps. 141, 142, 146, 234, 235, 516. — Historie: Oldtiden efter Blochs Verdenshistorie. — Geografi: Erslev Nr. 2 Asien, Afrika, Amerika, Australien. — Naturhistorie: Lütken fra Krybdyrene til Krebsene; Strøms Botanik forfra til de hel-

kronede Tokimbladede. — Naturlære: Deichmann-Branths Lærebog til § 64. — Arithmetik efter Steens elementære til Proportioner. — Geometri efter Mundts Lærebog til § 175. — Regning: Brøker, Decimalbrøker, Procentregning, Kjæderegel, Delingsregning. — Tegning: geometrisk og Frihaands.

Femte Klasse. Dansk: Flors Læsebog til Analyse og Oplæsning; den danske Digtekunst fra Folkeviserne til Øhlenschläger er gennemgaaet i Forbindelse med Oplæsning af Digte fra denne Periode. — Tysk: Hjort, S. 1—88, 183—194, 379—414, 3—5. Akt af Vilhelm Tell; Lorenzens Stiløvelser S. 34—60; 24 Stile. B. har læst i Hjort: S. 1—4; 13—58, 127—146, 159—162; Simonsens Formlære; Jürs og Rung S. 81—115; 20 Stile. — Fransk: Borring S. 168—ud. Ingerslevs Grammatik; 12 og 16 Stile. — Engelsk: the children: S. 1—139, 195—336; 16 Stile. B. har læst: S. 31—42, 273—336; Ankers Parlør S. 173—193; 16 Stile. — Religion: Sakramenterne og de 10 Bud; Daugaard, fra Saul—det nye Testamente. Enkelte Timer anvendte til Bibellæsning. — Historie: Bloeh: til den franske Revolution, Resten efter Kofod. B. Pompeius og Cæsar til Syvend Estridsen. — Geografi: A. hele Rimestads mindre. B. Danmark og Sydeuropa efter Erslev Nr. 2. — Naturhistorie: Lütken og Strøm helt igjennem. B. Lütken til Krebsdyrene. — Naturlære: A. hele Deichmann-Branths Lærebog og Johnstrups de kemiske Grundstoffer. B. Deichmann-Branth

til „Lyden“. — **A r i t h m e t i k**: Steens Arithmetik og elementære Algebra. B. Proportioner, Decimalbrøk, Kvadratrod, Lign. af 2den Grad. — **G e o m e t r i**: Mundts Lærebog. B. fra 3die Kap. til § 295. — **R e g n i n g**: Blandede Opgaver. — **T e g n i n g**: Geometrisk og Frihaands.

2. Fagernes Fordeling efter Timerne og mellem Lærerne:

	V Kl.	A	V B	IV Kl.	III Kl.	II Kl.	I Kl.	Fbkl.
Dansk . . .	1	2	1	3	4	5	8	9
Tysk	3		3	3	3	3	3	„
Fransk	„	3	„	2	3	3	„	„
Engelsk . . .	2	1	2	3	3	„	„	„
Religion . . .	„	1	„	2	3	3	3	2
Historie . . .	3		3	3	3	3	3	2
Geografi . . .	„	2	„	2	2	2	2	2
Naturhistorie	„	2	„	2	2	2	2	„
Naturlære . . .	„	3	„	3	„	„	„	„
Mathematik	4		4	4	„	„	„	„
Regning . . .	„	2	„	2	4	4	4	5
Skrivning . . .	„	1	„	1	3	4	4	5
Tegning . . .	„	2	„	2	2	2	2	„
Sang	„	2	„	2	2	2	2	„
Gymnastik . . .	„	2	„	2	2	2	2	2
	36		36	36	36	35	35	27

Tallene mellem V A og B angive disse Klassers Fællestimer (23). Første til femte Klasse har havt én Fællestime i Sang og, delte i to Hold, en særskilt, saaledes at hele Sangundervisningen optager 3 Timer. I Gymnastik har hver Klasse havt 2 Timer, de to nærmest liggende Klasser sammen i en Time.

Bestyreren har læst Dansk og Tysk i 4de og 5te Kl., Engelsk i 3die—5te Kl., Religion i 3die Kl.; — 30 Timer.

Hr. Adjunkt **Johansen**: Matematik, Regning, Tegning og Naturlære i 4de og 5te Kl., Naturhistorie i 3die—5te Kl.; — 32 Timer.

Hr. Kand. phil. **Winding**: Historie i 1ste—5te Kl., Geografi i 3die—5te Kl., Tysk i 1ste—3die Kl.; — 32 Timer.

Hr. Kand. phil. **M. Pedersen**: Religion i 2den, 4de og 5te Kl., Fransk i 3die—5te Kl., Naturhistorie i 1ste og 2den Kl., Skrivning og Sang i 1ste—5te Kl.; — 34 Timer.

Hr. Kand. theol. **Møller**: Dansk og Regning i 1ste—3die Kl., Fransk og Geografi i 2den; — 34 Timer.

Hr. Seminarist **A. Pedersen**: alle Fag i Fbkl., Tegning i 1ste—3die Kl., Religion og Geografi i 1ste; — 36 Timer.

Hr. Arrestforvarer **Tapdrup**: Gymnastik i hele Skolen; — 6 Timer.

3. Eleverne. Afgangsprøven.

Skolen tæller for Tiden (i Juni) 99 Elever, saaledes fordelte:

5te Klasse	18,
4de —	10,
3die —	14,
2den —	17,
1ste —	25,
Fbdkl.	15.

I Aarets Løb ere 13 indmeldte og 14 udmeldte, navnlig i Anledning af Konfirmation.

Af Skolens Elever har en nydt det Tresehowske Skolelegat paa 50 Rdl., nemlig Axel Rentzmann af 5te Klasse. Fri Skolegang har været tilstaaet Frederik Staal, Edvard Thomsen og Johan Weber af 5te Kl., Johannes Krieger og Henry Thomsen af 2den Kl.; for halv Betaling gaa: Otto Petersen af 5te, Lauritz Rasmussen af 2den, Johannes og Karl Jensen af 1ste Kl.

Renterne af Skolens Jubilæumslegat til Anskaffelse af Bøger tilstodes Villiam Krieger af 4de Kl. Legatet udgjør nu 322 Rdl. En af Byens Borgere har skjænket 10 Rdl. dertil, og idet han stillede i Udsigt aarligt at yde et Bidrag, udtalte han det Ønske, at hans Exempel maatte blive efterfulgt af Andre, og da det baade er et godt og fornuftigt Ønske, opfyldes det ogsaa nok.

Det Schou-Beehmannske Legat, 20 Rdl., vil iaar tilfalde Otto Petersen af 5te Kl.

Halvaars-Prøven fandt Sted i første Uge af Februar, dog ikke for 5te A, idet man for bedre at bedømme deres Modenhed foretrak at prøve dem umiddelbart før Paaskeferien. Resultatet blev, at man enedes om at præsentere otte af Eleverne til Afgangsprøven af højere Grad.

Afgangsprøven af højere Grad i 1873 afholdtes: den skriftlige Mandag den 16de og Tirsdag den 17de Juni, den mundtlige Torsdag den 26de, Fredag den 27de og Lørdag den 28de Juni.

Paa Ministeriets Vegne mødte Hr. Dr. Zeuthen og censurerede i Mathematik, Naturlære og Fransk. Desuden deltog i Censuren: Hr. Pastor Lange i Dansk og Tysk, Hr. Distriktslæge Gundel i Naturhistorie og Engelsk og Hr. Pastor Lakjer i Historie og Geografi.

Opgaverne ved den skriftlige Prøve vare:

I Udarbejdelse i Modersmaalet: En Skildring af Alperne.

I Tysk: Da Henrik den Fjerde for at blive Konge i Frankrig gik over til den katholske Tro, sikrede (zusichern) han sine tidligere Trosfæller (Glaubensgenoszn), de Reformerte, fri Religionsøvelse ved det saakaldte nantiske Edikt. Men Ludvig den Fjortende, der vilde gjøre alle sine Undersaatter til Katholiker, ophævede dette Edikt og tvang derved mange Mennesker, der ikke vilde forlade deres Tro, til at vandre ud og nedsætte sig (sich niederlassen) i andre Lande, saasom Holland og Tyskland, især i Brandenburg, hvor man endnu i Ber-

lin finder en ikke ubetydelig fransk Koloni, der imidlertid for største Delen har antaget tyske Sæder og tysk Sprog. Ogsaa til Danmark droge Nogle, omendskjøndt den daværende (damalig) Biskop i Sjælland, Hans Bagger, modsatte sig deres Optagelse (Aufnahme). Dengang opstod de reformerte Menigheder, der endnu bestaa i Kjøbenhavn og Fredericia.

I **M a t h e m a t i k** var stillet en Række Opgaver til frit Valg.

Til Prøven indstillede sig **S o p h u s M a r i u s A n d e r s e n**, Søn af forhenværende Forpagter Andersen paa Broxø. Han „bestod med Udmærkelse“ (85 $\frac{1}{2}$) saaledes:

Udarbejdelse i Modersmaalet . . .	ug.
Tysk, mundtlig og skriftlig . . .	mg +.
Fransk	mg +.
Engelsk	ug.
Naturhistorie	ug ÷.
Geografi	ug ÷.
Historie	ug.
Arithmetik, skriftlig og mundtlig .	mg +.
Geometri, skriftlig og mundtlig .	ug.
Naturlære	ug.

Til **dette Aars Afgangsprøve** indstille sig følgende 8 Elever af 5te Kl. A:

1. **Frits Andreas Marius Emil Elmquist**, født 30te Oktober 1859, indsat i Skolen i August 1868.
2. **Morten Henrik Valdemar Lund**, f. 11te Septbr. 1858, indsat i Septbr. 1865.

3. Ludvig Otto Axel Hannibal Petersen, f. 20de Juli 1858, indsat i Novbr. 1870.
4. Hans Peter Johansen, f. 3die Septbr 1859, indsat i Oktober 1868.
5. Hans Peter Joachim Johansen, f. 5te Septbr. 1858, indsat i Juni 1870.
6. Henrik Grønvold, f. 6te Septbr. 1858, indsat i August 1869.
7. Laurids Peter Pontoppidan, f. 11te Febr. 1858, indsat i August 1871.
8. Peter Christian Thomsen, f. 10de Januar 1858, indsat i Juli 1863.

Da Nr. 1 og 4 ikke have naaet den befalede Lav-alder, indstille de sig ifølge særlig Tilladelse af Ministeriet.

I Skrivelse til Byraadet af 17de Novbr. f. A. har Ministeriet **fornyset Skolens Ret til at afholde Afgangsprøve af højere og lavere Grad for et Tidsrum af 5 Aar.**

Følgende Bøger ville blive brugte i næste Skoleaar.

Forberedelsesklassen. Holbech og Matzens ABC og Læsebog, Hansens Regnebog, Erslevs Danmarks-Historie, Balslevs Bibelhistorie.

Første Klasse. Matzens danske Læsebog (nyeste Udgave), Simonsens og Kapers tyske Læsebog.

for Begyndere, Erslevs Danmarks-Historie, Erslevs Geografi Nr. 4, Lützens Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie, Balslevs Bibelhistorie, Luthers lille Katekismus.

Anden Klasse. Matzens danske Læsebog, Rungs tyske Læsebog, Jürs og Rungs Materialier, Simonsens Formlære, Ahns franske Læsebog 1ste K., Erslevs Danmarks-Historie, Kofods Udtog af Verdenshistorien, Erslevs Geografi Nr. 4, Balslevs Bibelhistorie og Katekismus, Lützens Begyndelsesgrunde, Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser.

Tredie Klasse. Som 2den Kl., men istedetfor Balslevs Bibelhistorie Assens mindre, og desuden Ingerslevs franske Grammatik og Listovs Ledetraad 1ste Afd.

Fjerde Klasse. Flors danske Haandbog, Hjorts tyske Læsebog, Jürs og Rungs Materialier, Simonsens Formlære, Borrings franske Læsebog for Mellemklasser, Ingerslevs Grammatik, Listovs Ledetraad Nr. 2., the children of the new foreſt, Blochs Historie for Realskoler, Erslevs Geografi Nr. 2, Balslevs Katekismus, Stokholms Bibelhistorie, Lützens Begyndelsesgrunde, Strøms Botanik, Deichmann-Branths Naturlære, Steens elementære Arithmetik, Mundts Geometri.

Femte Klasse. Flors Haandbog, Hjorts tyske Læsebog, Simonsens Formlære og Syntax, Jürs Materialier og Lorenzens Stiløvelser, Borrings franske Læsebog, Ingerslevs Grammatik, the children, Balslevs Katekismus, Daugaards Bibelhistorie, Blochs Verdenshistorie, Erslevs Geografi Nr. 2, Lützens Naturhistorie, Strøms Botanik, Deichmann-Branths Naturlære, Johnstrups de

kemiske Grundstoffer, Steens elementære Arithmetik og Algebra, Mundts Geometri, Lalandes Logarithmetabeller.

Desuden maa enhver Elev fra 1ste Klasse og opad være forsynet med et Atlas, helst Erslevs, og for den sproglige Undervisning maa det anses for uomgængelig nødvendigt, at Eleverne, navnlig i 5te Klasse, ere i Besiddelse af Lexica, i hvilken Henseende anbefales Bresemanns eller Grønbergs tyske, Borrings franske og Rossings engelske.

Examensskema.

Den skriftlige Afgangsprøve.

Mandag den 15de Juni:

Kl. 8 Dansk Stil. | Kl. 4 Geometri.

Tirsdag den 16de Juni:

Kl. 8 Arithmetik. | Kl. 4 Tysk Stil.

Den mundtlige Afgangsprøve.

Torsdag den 9de Juli:

Kl. 5 Naturhistorie.

Fredag den 10de Juli:

Kl. 10 Historie. | Kl. 2 Naturlære. | Kl. 5 Engelsk.

Lørdag den 11te Juli:

Kl. 10 Arithmetik. | Kl. 2 Tysk. | Kl. 5 Geografi.

Mandag den 13de Juli:

Kl. 10 Fransk. | Kl. 2 Geometri.

Den skriftlige Aarsprøve.

Onsdag den 8de Juli:

Kl. 8 Dansk Stil. | Kl. 3 Regning.

Den mundtlige Aarsprøve.**Torsdag den 9de Juli:**

Kl. 9	Fransk	5 Kl. P.	Kl. 3	Hist. & Geogr.	5 Kl. W.		
—	"	Naturlære	4 — Jh.	—	"	2 — M.	
—	"	Tysk	3 — W.	—	"	Regning	Fbkl. A. P.
Kl. 11	Religion	4 — P.	Kl. 5	Dansk	4 & 5 Kl. Ø.		
—	"	Naturhistorie	3 — Jh.	—	"	Tysk	2 — W.
—	"	Historie	1 — W.	—	"	Dansk	1 — M.

Fredag den 10de Juli:

Kl. 9	Naturhistorie	5 Kl. Jh.	Kl. 3	Fransk	4 Kl. P.		
—	"	Engelsk	4 — Ø.	—	"	Geografi	3 — W.
—	"	Regning	1 — M.	—	"	Religion	1 — A. P.
Kl. 11	Engelsk	3 — Ø.	Kl. 5	Mathematik	5 — Jh.		
—	"	Naturhistorie	2 — P.	—	"	Historie	2 — W.
—	"	Historie & Geogr.	Fbkl. A. P.				

Løverdag den 11te Juli:

Kl. 9	Tysk	5 Kl. Ø.	Kl. 3	Mathematik	4 Kl. Jh.		
—	"	Historie	3 — W.	—	"	Naturhistorie	1 — P.
—	"	Religion	2 — P.	—	"	Religion	Fbkl. A. P.
Kl. 11	Historie & Geogr.	4 — W.	Kl. 5	Naturlære	5 Kl. Jh.		
—	"	Religion	3 — Ø.	—	"	Geografi	2 — M.
—	"	Geografi	1 — A. P.				

Mandag den 13de Juli:

Kl. 9	Engelsk	5 Kl. Ø.	Kl. 3	Fransk	3 Kl. P.		
—	"	Naturhistorie	4 — Jh.	—	"	Tysk	1 — W.
—	"	Dansk	3 — M.	—	"	Dansk	Fbkl. A. P.
Kl. 11	Tysk	4 — Ø.					
—	"	Dansk	2 — M.				

Elevernes skriftlige Arbejder og Tegneböger ville findes fremlagte i Skolens Forsamlingslokale.

Udfaldet af Examinerne og Omflytningen meddeles Tirsdagen den 14de Juli efter Sangprøven Kl. 1.

Til at overvære den mundtlige Del af Prøverne indbydes Forældrene og hvem der ellers maatte have Lyst til at gjøre sig bekendt med Undervisningen.

Mandag den 17de August tager det nye Skoleaar sin Begyndelse. Samme Dag prøves Elever, bestemte til Optagelse i Skolen.

Efterskrift.

Fra Hans Højvelbaarenhed, Hr. Lehns greve Moltke til Bregentved, Kurator for Vallø Stift, har jeg under 25de Juni havt den Glæde at modtage Meddelelse om, at der af Vallø Stifts Midler er tilstaaet Vordingborg Realskole 100 Rdl. aarlig i fire Aar til Skolehjælp for trængende Elever i Skolen. Idet jeg bringer min erkjendeligste Tak for denne kjærkømne og værdifulde Gave, tilføjer jeg, at jeg har tænkt mig Summen anvendt saaledes, at den, delt i fire Portioner à 25 Rdl., bortgives efter et i hvert Aars Juni Maaned afholdt Lærermøde til fire af Skolens Elever, saadanne nemlig, der ved Flid, Opmærksomhed, god Opførsel og regelmæssig Skolegang særlig have udmærket sig, og som iøvrigt maatte findes trængende til en slig Understøttelse.

1874.